
Standard zanimanja

TAPETAR

BANJA LUKA, 2014. GODINE

STANDARD ZANIMANJA

Naziv porodice zanimanja	<i>Šumarstvo i obrada drveta</i>
Naziv zanimanja	Tapetar
Nivo	<i>III</i>

I dio:

1. Opis zanimanja

Tapetar radi u industrijskim pogonima ili radionicama na poslovima tapaciranja namještaja, tapaciranja u proizvodnji saobraćajnih sredstava (auto industrija, avio industrija, nautika ...) i pri dekorisanju enterijera.

Posao *tapetara* obuhvata izradu konstrukcija (kostura), podkonstruktivnih sklopova, tapaciranje namještaja i ostalih površina, kao i postavljanje dekorativnih elemenata u enterijeru. Obavlja i poslove pripreme materijala i vođenja evidencije, a ukoliko radi kao samostalni preduzetnik obavlja i poslove pripreme ponude, izrade kalkulacije i prodaje.

Tapetar koristi tapetarski alat i rukuje mašinama za krojenje i šivenje.

Da bi obavljao navedene poslove *tapetar* treba da bude kreativan, da ima opću tjelesnu i psihomotoričku sposobnost, dobar vid, osjećaj za boje, estetiku i prostor i razvijene vještine komunikacije.

2. Grupe poslova, ključni poslovi i aktivnosti

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
Analiza, planiranje i organizacija rada	Planiranje i organizovanje vlastitog rada	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavati se sa tehničko-tehnološkom dokumentacijom - Planirati dinamiku rada i radne operacije prema proizvodu - Planirati i naručivati potreban materijal za rad
Priprema radnog mjesta	Pripremanje radnog prostora, alata, mašina i uređaja za rad	<ul style="list-style-type: none"> - Provjeravati čistoću prostora za rad i obezbjeđenost energentima (struja, zrak) - Provjeravati ispravnost mašina i uređaja za rad
Operativni poslovi	Pripremanje i sortiranje materijala za rad	<ul style="list-style-type: none"> - Preuzimati materijal za rad iz skladišta - Odabirati odgovarajući materijal u skladu sa zahtjevima proizvoda - Provjeravati ispravnost materijala za rad
	Izrada konstrukcija (kostura) i podkonstruktivnih sklopova za tapacirane proizvode	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljati drvenu oblogu za tapaciranje - Krojiti i pripremati materijal za podkonstruktivne sklopove - Oblagati drvenu konstrukciju ili druge površine odgovarajućim materijalom (gurtina, platno, bonel, spužva ...)
	Tapaciranje namještaja, zidnih površina i tapaciranje u proizvodnji saobraćajnih sredstava	<ul style="list-style-type: none"> - Krojiti i šiti materijal za tapaciranje - Presvlačiti pripremljene elemente za tapaciranje - Postavljati dekorativne elemente na tapacirane površine - Montirati i sklapati tapacirane elemente
	Pretapaciranje korištenog / reklamiranog namještaja, zidnih površina i saobraćajnih sredstava	<ul style="list-style-type: none"> - Skidati postojeći materijal i spužvu - Zamjenjivati oštećene konstruktivne sklopove / podsklopove - Krojiti i šiti materijal za tapaciranje - Presvlačiti pripremljene elemente za tapaciranje - Postavljati dekorativne elemente na tapacirane površine - Montirati i sklapati tapacirane elemente

	Postavljanje zavjesa, tepiha i dekorativnih elemenata	<ul style="list-style-type: none"> - Krojiti materijal - Šiti i raštepavati materijal - Postavljati zavjese, tepihe i dekorativne elemente u pripremljeni prostor
Administrativni poslovi	Vođenje propisane dokumentacije / evidencije	<ul style="list-style-type: none"> - Voditi dokumentaciju / evidenciju stanja materijala i utrošenog materijala - Voditi evidenciju o izvršenom poslu
Komercijalni poslovi	Organizovanje nabave, ponude i prodaje	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremati ponudu za proizvod ili uslugu - Nabavljati repromaterijal - Izrađivati račun za prodatu robu ili uslugu
Komunikacija i saradnja sa drugima	Uspostavljanje kvalitetne komunikacije sa saradnicima, kupcima i dobavljačima	<ul style="list-style-type: none"> - Razmjenjivati informacije sa saradnicima - Rješavati probleme u organizaciji i realizaciji poslova zajedno sa saradnicima - Rješavati pritužbe i reklamacije kupaca
Osiguranje kvaliteta	Kontrolisanje kvaliteta materijala i proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Usklađivati proces rada sa tehničko-tehnološkom dokumentacijom - Provjeravati kvalitet materijala proizvoda / usluge i usklađenost sa narudžbom
Zaštita zdravlja i životne okoline	Primjenjivanje propisanih procedura zaštite na radu / protivpožarne zaštite i zaštite životne okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Upotrebljavati zaštitna sredstva i opremu - Primjenjivati mjere protivpožarne zaštite - Upotrebljavati i skladištiti materijale štetne po zdravlje u skladu sa propisima - Odlagati otpadni materijal u skladu sa propisima

3. Poželjni stavovi

Tapetar treba da efektivno koristi radno vrijeme, preuzima odgovornost za svoj rad, ispoljava pozitivan odnos prema značaju tehničke i funkcionalne ispravnosti opreme i sredstava za rad, iskazuje sposobnost za timski rad i kooperativnost, preuzimanje inicijative i snalaženja u novim situacijama. Potrebno je da ispoljava urednost, preciznost, kreativnost i osjećaj za sklad, proporcije, funkcionalnost i estetiku. Pokazuje spremnost za primjenu i sticanje novih znanja, primjenu savremenih tehnologija i razvoj preduzetničkih vještina. Ispoljava pozitivan odnos prema primjeni mjera zaštite na radu i protivpožarne zaštite, značaju očuvanja i zaštite životne okoline, kao i prema profesionalno etičkim normama i vrijednostima.

4. Radno okruženje i uslovi rada

Tapetar radi u zatvorenom prostoru, industrijskom pogonu, radionici ili objektu koji se oprema. Pri radu je izložen uticaju buke, prašine, otpadnih čestica materijala u zraku i različitih isparenja. Posao tapetara podrazumijeva montažu, podizanje tereta i izloženost umjerenim fizičkim naporima. Radi stojeći, u pognutom položaju tijela i sjedeći, pri tom koristi tapetarski alat i mašine za krojenje i šivenje. Tokom rada neophodna je upotreba propisanih sredstava zaštite na radu, sredstava protivpožarne zaštite, kao i primjena propisanih mjera zaštite životne okoline.

5. Povezanost sa ostalim zanimanjima

Zanimanju *Tapetar* su bliska zanimanja (imaju zajedničke – generičke stručne kompetencije): stolar, krojač i ostala srodna zanimanja. Zanimanje *Tapetar* je povezano sa zanimanjima koja su vezana za radna mjesta: menadženta, tehnologa, konstruktora, organizatora proizvodnje, inženjera drvne industrije, arhitekture, dizajna, zaštite na radu i protivpožarne zaštite, tehničara za obradu drveta, pomoćnog osoblja i osoblja na održavanju.

II dio:

IDENTIFIKACIJA STRUČNIH KOMPETENCIJA (znanja, vještina i stavova)

Za uspješno izvođenje poslova / zadataka / aktivnosti, opisanih u dijelu I, potrebna su znanja, vještine i lične kompetencije (stavovi):

Znanje - lice mora znati da:	Vještine - lice mora biti sposobno da:	Lične kompetencije:
<p><u>Planiranje i organizovanje vlastitog rada</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede osnovna pravila organizacije rada - Objasni organizaciju radnog mjesta, radionice ili pogona - Navede sadržaj tehničko-tehnološke dokumentacije - Prepozna osnovne elemente tehničkog crtanja - Nabroji materijale za tapetarske radove	<ul style="list-style-type: none"> - Planira raspodjelu i redoslijed poslova - Primijeni (čita) tehničko-tehnološku dokumentaciju - Predvidi materijale potrebne za tapetarske radove	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Preuzme odgovornost za svoj rad</i> - <i>Racionalno koristi resurse</i> - <i>Pokažee spremnost za sticanje novih znanja i iskustava</i> - <i>Ispolji kreativnost u radu</i> - <i>Posjeduje smisao za skladno i lijepo</i> - <i>Pokaže prilagodljivost različitim uslovima rada</i> - <i>Posjeduje spremnost za timski rad</i>
<p><u>Pripremanje radnog prostora, alata, mašina i uređaja za rad</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Objasni osnovne karakteristike i primjenu alata, mašina i uređaja za rad - Definiše uslove za rad	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni postupke i pravila održavanja radnog prostora, alata, mašina i uređaja - Podesi osnovne parametre vezane za proces rada (struja, zrak)	

<p><u>Pripremanje i sortiranje materijala za rad</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Razlikuje materijale po osobinama i načinu primjene 	<ul style="list-style-type: none"> - Izabere odgovarajuće materijale prema vrsti, dimenzijama i kvalitetu - Prepoznata neispravnosti i oštećenja materijala 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ispolji komunikativnost</i> - <i>Posjeduje svijest o značaju primjene mjera zaštite na radu / protivpožarne zaštite</i>
<p><u>Izrada konstrukcija (kostura) i podkonstruktivnih sklopova za tapacirane proizvode</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Objasni način postavljanja drvenih obloga - Objasni postupak izrade konstrukcija (kostura) i podkonstruktivnih sklopova - Objasni osnovne karakteristike i primjenu alata, mašina i uređaja 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni tehnike spajanja elemenata i formiranja tapetarskog rama - Koristi racionalno materijale - Pripremi drvenu konstrukciju za presvlačenje (gurtina, bonel, spužva, karton, platno...) - Primijeni pravila i uputstva za rukovanje mašinama i uređajima 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ispolji pozitivan odnos prema značaju očuvanja i zaštite životne okoline</i> - <i>Pokaže spremnost za razvoj preduzetničkih vještina</i>
<p><u>Tapaciranje namještaja, zidnih površina i tapaciranje u proizvodnji saobraćajnih sredstava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede pravila i postupke krojenja i šivenja materijala - Opiše načine i postupke montaže - Objasni osnovne karakteristike i primjenu alata, mašina i uređaja 	<ul style="list-style-type: none"> - Izradi šablone za krojenje i prenosi ih na materijal - Primijeni pravila racionalnog korišćenja materijala pri krojenju - Primijeni tehnike šivenja i raštepavanja iskrojenog materijala - Podesi pripremljeni sašiveni materijal sa osnovom - Zakucava i spaja materijal sa osnovom - Primijeni principe estetike pri postavljanju dekorativnih elemenata - Izabere redoslijed sastavljanja tapaciranih elemenata - Primijeni pravila i uputstva za rukovanje mašinama i uređajima 	

<p><u>Pretapaciranje korištenog / reklamiranog namještaja, zidnih površina i saobraćajnih sredstava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiše načine i postupke demontaže - Objasni osnovne karakteristike i primjenu alata, mašina i uređaja za demontažu 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni postupke demontaže - Primijeni tehnike rašivanja i paranja iskrojenog materijala - Primijeni pravila i uputstva za rukovanje mašinama i uređajima za demontažu 	
<p><u>Postavljanje zavjesa, tepiha i dekorativnih elemenata</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste dekorativnih elemenata u enterijeru - Navede pravila i postupke krojenja i šivenja materijala - Opiše načine i postupke postavljanja dekorativnih elemenata 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni pravila racionalnog korišćenja materijala pri krojenju - Primijeni tehnike šivenja i raštepavanja iskrojenog materijala - Primijeni principe estetike pri postavljanju dekorativnih elemenata - Primijeni načine i postupke postavljanja dekorativnih elemenata 	
<p><u>Vođenje propisane dokumentacije / evidencija</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste dokumentacije / evidencija - Opiše procedure evidentiranja stanja materijala, utrošenog materijala i izvršenog posla 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni pravila vođenja dokumentacije / evidencija - Identificira odgovarajuće podatke iz radnog procesa - Unese podatke u propisane obrasce 	
<p><u>Organizovanje nabave, ponude i prodaje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Objasni vrste i strukturu troškova - Navede normative za izradu tapetarskih proizvoda - Objasni način izrade osnovnih kalkulacija 	<ul style="list-style-type: none"> - Procijeni troškove - Primijeni normative za izradu tapetarskih proizvoda - Izradi osnovne kalkulacije 	

<p><u>Uspostavljanje kvalitetne komunikacije sa saradnicima, kupcima i dobavljačima</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede osnovne principe poslovne komunikacije - Prepozna način za rješavanje problema u komunikaciji - Ukaže na značaj timskog rada 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni pravila dobre poslovne komunikacije - Koristi stručnu terminologiju - Uspostavi korektne odnose u komunikaciji sa saradnicima, kupcima i dobavljačima 	
<p><u>Kontrolisanje kvaliteta materijala i proizvoda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede parametre kvaliteta materijala i proizvoda - Objasni načine i uslove skladištenja materijala i proizvoda 	<ul style="list-style-type: none"> - Prepozna kvalitet materijala prema oznakama - Provjeri kvalitet elemenata u svim fazama rada 	
<p><u>Primjenjivanje propisanih procedura zaštite na radu / protivpožarne zaštite i zaštite životne okoline</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiše mjere zaštite na radu i zaštite životne okoline - Opiše značaj primjene sredstava protivpožarne zaštite - Identificira negativne uticaje u procesu rada na zdravlje i životnu okolinu - Razlikuje zaštitnu opremu 	<ul style="list-style-type: none"> - Primijeni mjere zaštite na radu i zaštite životne okoline u skladu sa propisima - Primijeni mjere i opremu protivpožarne zaštite - Primijeni pravila odlaganja otpadnog materijala 	

<p>Članovi radne grupe za izradu standarda zanimanja</p>	<p><u>Privreda i obrazovanje:</u></p> <p>Lazo Šinik - sekretar Udruženja šumarstva i prerade drveta, Privredna komora RS</p> <p>Stanislava Vlatković, dipl. ing. drvoprerade - <i>Nova DI Vrbas</i></p> <p>Miodrag Babić - šef tehničke pripreme <i>Nova DIPO</i></p> <p>Rajko Rađević - šef tehničke pripreme <i>Nova DI Vrbas</i></p> <p>Muharem Saračević, direktor - JU Mješovita srednja škola, Tešanj</p> <p><u>Lokalni eksperti:</u></p> <p>Sanja Lulo</p> <p>Vesna Jevtić</p> <p><u>Agencija za POiS obrazovanje, PJ za SSO:</u></p> <p>Dragana Graonić, dipl. pedagog - zamjenica direktorice Agencije za POiS obrazovanje i rukovodilac PJ za srednje stručno obrazovanje</p> <p>Ljiljana Bošković, dipl. ing. - stručni savjetnik za NPP u SSO</p> <p>Dušan Sarajlić, dipl. ing. - šef odsjeka za VETIS, obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje</p>
<p>Datum izrade standarda zanimanja</p>	<p>2014. godina</p>
<p>Predlagač standarda zanimanja</p>	<p>Radna grupa</p>